

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет

Кафедра економіки підприємства

УРБА СВІТЛАНА ІВАНІВНА

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА
БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для проведення практичних занять

(для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 07 “Управління та адміністрування”,
спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”)

Львів–2022

Урба С.І. Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності: методичні рекомендації для проведення практичних занять для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. 34 с.

Рецензенти:

1. Михасюк Іван Романович – доктор економічних наук, професор кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка.
2. Музика Павло Михайлович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК ім. І.В. Поповича Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького.

*Рекомендовано на засіданні кафедри економіки підприємства
протокол № 1 від 30 серпня 2022 року*

Методичні рекомендації для проведення практичних занять підготовлено на основі робочої програми дисципліни «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності».

У методичних рекомендаціях для кожної теми представлено плани практичних занять, завдання і контрольні питання, список рекомендованої літератури.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	7
Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання.....	7
Тема 2. Наукове дослідження та методика його проведення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.....	10
Тема 3. Методи наукового дослідження, особливості їх застосування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.....	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	16
Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	16
Тема 5. Особливості організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».....	19
Тема 6. Результати наукових досліджень, їх види та особливості викладу.....	22
Тема 7. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.....	25
Тема 8. Оцінка та фінансування результатів наукової діяльності	27
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ.....	30
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	32

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності» є нормативною циклу загальної підготовки, яка охоплює сукупність знань та вмінь, що формують профіль професіонала в галузі підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів комплексу фундаментальних і практичних знань про методологічні та методичні основи наукових досліджень, організацію науково-дослідної роботи, підготовку до самостійного вирішення завдань в процесі наукової діяльності, а також оформлення та оприлюднення її результатів.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення основних теоретичних основ методології наукових досліджень;
- оволодіння теоретичними і практичними методами наукового дослідження;
- опанування методологією і процесом виконання наукових досліджень та обґрунтування оцінки їх ефективності; розробкою етапів та форм процесу наукового дослідження;
- з'ясування особливостей організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»;
- набуття практичних навичок проведення самостійної науково-дослідної роботи студентами;
- оформлення результатів наукових досліджень за виконаною тематикою;
- володіння навичками самостійного, творчого використання цифрових технологій для підготовки та презентації результатів наукового дослідження;
- здатність оцінювати результати наукової діяльності та впроваджувати їх у практику.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів таких загальних (ЗК) та спеціальних (фахових) (СК) програмних компетентностей:

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

Після завершення курсу студент повинен:

знати:

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

- предметне поле методології наукових досліджень;
- методологічний статус основних наукових категорій та понять;
- методіку проведення наукового дослідження та його основні етапи;
- особливості процесу підготовки наукового дослідження та критерії обрання його проблематики;
- методи наукового дослідження, особливості їх використання у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності;
- бренд викладача-науковця та основні його складові;
- вимоги до підготовки, написання і захисту кваліфікаційної роботи як форми науково-дослідної роботи магістра;
- специфіку процесу підготовки і написання монографій, статей, тез наукових доповідей, наукових звітів;
- ключові вимоги до написання кваліфікаційної та дисертаційної роботи у вищій школі, насамперед у площині дотримання принципів доброчесності.

вміти:

- розмежовувати предметні поля методології наукового дослідження і логіки науки;
- розкривати роль науки в цілому і наукових досліджень, зокрема, у процесі вирішення проблем підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- застосовувати на практиці понятійно-категоріальний апарат методології у процесі наукового дослідження і оформлення його результатів;
- організовувати науково-дослідну роботу для написання кваліфікаційної роботи магістра;
- на їх основі проведених досліджень здійснювати публікацію наукових досліджень у формі монографій, статей, тез наукових доповідей, наукових звітів;
- володіти цифровими технологіями та програмними продуктами для оформлення наукових робіт та презентації результатів наукового дослідження;
- реалізувати апробацію результатів наукової роботи у процесі виступів на семінарах, круглих столах і конференціях;
- оцінювати результати наукової діяльності за наукометричними показниками.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

Методичні рекомендації спрямовані на формування у студентів здатності засвоювати систему спеціальних теоретичних і практичних знань, розвивати аналітичні здібності та здатність самостійно мислити. Вони допоможуть у підготовці студентів до практичних занять та проведенні самоконтролю знань.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Концептуальні основи наукового пізнання

План практичного заняття

1. Сутність, предмет та завдання вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності».
2. Пізнання та характеристика його видів.
3. Сутність поняття «наука», її мета та основні завдання.
4. Економічна наука як динамічна система.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте сутність, предмет та завдання дисципліни «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності».
2. У чому полягає сутність пізнання? Дайте визначення категорій «суб'єкт пізнання» та «об'єкт пізнання».
3. Які основні структурні елементи включає наукове пізнання?
4. Назвіть та охарактеризуйте основні рівні наукового пізнання.
5. У чому полягає сутність науки? Які функції виконує наука?
6. Назвіть основні елементи науки як системи знань.
7. Охарактеризуйте підходи до оцінки ролі науки в суспільстві.
8. Дайте визначення категоріям «фундаментальна наука» та «прикладна наука».
9. Дайте визначення поняття «економічна наука» та опишіть її місце в системі економічних наук.
10. Наведіть основні принципи економічних наук.
11. Охарактеризуйте критерії відмінностей між природничими та гуманітарними науками.
12. Дайте характеристику теоретичному та емпіричному рівню наукового пізнання.
13. Назвіть перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти економічного напрямку.

ТЕСТИ

1. Раціональне пізнання – це:

- 1) цілісний образ предмета, безпосередньо поданий у живому спогляданні в сукупності всіх його властивостей, синтез даних окремих відчуттів;

- 2) узагальнений чуттєво-наочний образ предмета, що впливав на органи чуття в минулому, але не сприйманий в даний момент;
- 3) пізнання загальних, суттєвих, внутрішніх, необхідних властивостей речей, властивостей, недоступних для органів чуття;
- 4) органічний елемент людської життєдіяльності, що розвивається від незнання до знання, від неповного та непевного знання.

2. До основних функцій науки в суспільстві НЕ належать:

- 1) пізнавальна;
- 2) нормативна;
- 3) раціоналістична;
- 4) креативна;
- 5) виховна.

3. Які основні характеристики притаманні науці:

- 1) теоретичність і раціональність;
- 2) об'єктивність та цілеспрямованість;
- 3) пізнавальна мета та практичність;
- 4) усі відповіді правильні.

4. Певний вид людської діяльності, спрямованої на з'ясування суті речей на систематичній основі, за допомогою чого поповнюються людські знання, – це:

- 1) наука;
- 2) істина;
- 3) дослідження;
- 4) процес пізнання.

5. В основі класифікації наук основним методом є:

- 1) методологічний;
- 2) гносеологічний;
- 3) логічний;
- 4) історичний;
- 5) комплексний.

6. Доповніть основні принципи економічних наук:

- 1) економічна свобода;
- 2) досягнення економічного зростання;
- 3) забезпечення економічної ефективності;
- 4) .....
- 5) .....

7. Встановіть відповідність між терміном та його характеристикою:

1.	Суб'єкт пізнання	a)	перевірений практикою результат пізнання дійсності, адекватне її відображення у свідомості людини
2.	Об'єкт пізнання	b)	частина будь-якої реальності, який не збігається в цей момент з інтелектом, який пізнає, та на який спрямована пізнавальна активність.
3.	Знання	c)	людина, яка постає вихідним пунктом життєвої та пізнавальної активності, здобуває знання, вибудовує теорії та концепції
4.	Пізнання	d)	органічний елемент людської життєдіяльності, що розвивається від незнання до знання

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
2. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
3. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.

Тема 2. Наукове дослідження та методика його проведення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності (2 год.)

План практичного заняття

1. Наукове дослідження як основна форма наукової діяльності.
2. Етапи наукового дослідження.
3. Тема дослідження. Постановка проблеми дослідження. Формулювання мети і завдань дослідження.
4. Очікувані результати дослідження, їх наукова новизна та практична значущість.

Контрольні запитання

1. У чому полягає сутність наукового дослідження як основної форми наукової діяльності?
2. Як пов'язані між собою мета, об'єкт та предмет наукового дослідження?
3. За якими критеріями класифікують наукові дослідження?
4. Які основні етапи проведення наукового дослідження Вам відомі?
5. Як обирається тема наукового дослідження?
6. Які вимоги ставляться при формуванні тем наукової роботи?
7. Назвіть основні різновиди тем наукових досліджень.
8. Що передбачає обґрунтування актуальності теми дослідження?
9. Назвіть складові мети наукового дослідження.
10. Вимоги до формулювання завдань наукового дослідження.
11. Що таке наукова новизна?
12. Представте очікувані результати власних наукових досліджень.
13. Які з результатів / очікуваних результатів наукового дослідження можна віднести до науково-обґрунтованих?
14. Обґрунтуйте практичну цінність результатів власних досліджень.

ТЕСТИ

1. Концепція наукового дослідження – це:

- 1) пізнавальний процес, який охоплює вивчення певних об'єктів, явищ чи процесів;
- 2) найвідповідальніших етапів наукової діяльності дослідника;
- 3) система взаємопов'язаних наукових положень, що використовується для досягнення результату;
- 4) запланований результат, який повинен бути конструктивним, тобто спрямованим на вироблення суспільно корисного продукту.

2. Об'єкт дослідження – це:

- 1) підприємство, сектор економіки або галузь;
- 2) процес чи явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження навколишній матеріальний світ і його відображення у свідомості людині
- 3) самостійне дослідження за конкретно сформульованим науковим питанням.

3. При визначенні змісту теми наукового дослідження необхідно:

- 1) з'ясувати, які явища, предмети, процеси, закономірності має охоплювати проблема;
- 2) обмежити тему від питань суміжних тем;
- 3) визначити коло літературних джерел і документів, що є основними і вихідними в розробці проблеми;
- 4) усі відповіді правильні.

4. Доповніть основні етапи наукового дослідження за черговістю проведення:

- 1) вибір наукової проблеми та теми;
- 2) визначення об'єкта та предмета, мети та завдань дослідження;
- 3) .....
- 4) .....
- 5) обґрунтування висновків та практичних результатів.

5. Виділяють такі різновиди тем наукових досліджень:

- 1) теоретичні, організаційні, аналітичні;
- 2) теоретичні, організаційні, методологічні;
- 3) методологічні, емпіричні, аналітичні, теоретичні;
- 4) теоретичні, аналітичні, емпіричні, прогностичні.

6. Початковим етапом будь-якого дослідження є:

- 1) вибір проблеми дослідження;
- 2) обґрунтування актуальності теми;
- 3) визначення об'єкта та предмета дослідження;
- 4) розробка гіпотези наукового дослідження.

7. Встановіть відповідність терміна та його визначення:

	Тема	a)	сфера наукових досліджень, яка усталено сформувалась і містить деяку кількість дослідницьких проблем одного розділу науки
2.	Проблема	b)	самостійне специфічне дослідження, спрямоване на вирішення конкретно сформульованого наукового питання

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

3.	Науковий напрям	с)	вищий рівень науково-дослідної роботи, являє собою первинну загальну постановку задачі, яка ще зовсім ніким не була вирішена
4.	Предмет	d)	структура системи, взаємодія її елементів, закономірності розвитку, різні властивості

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
3. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
4. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

Тема 3. Методи наукового дослідження, особливості їх застосування у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності (2 год.)

План практичного заняття

1. Суть та класифікація методів наукового дослідження.
2. Теоретичні методи наукового дослідження.
3. Емпіричні методи наукового дослідження.
4. Системний підхід у науковому пізнанні.
5. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку.

Контрольні запитання

1. Що таке метод, яким вимогам повинен відповідати науковий метод?
2. Назвіть методи, які входять до складу загальнонаукових?
3. Які є рівні методів наукового пізнання?
4. За якими критеріями класифікуються методи наукового дослідження?
5. Наведіть класифікацію методів дослідження за характером пізнавальної діяльності.
6. Наведіть класифікацію методів дослідження за способом організації досліджень?
7. Які методи належать до методу експертних оцінок?
8. Які методи належать до прогностичних?
9. Назвіть основні теоретичні методи наукових досліджень.
10. У чому відмінність між такими теоретичними методами наукових досліджень як ідеалізація, абстрагування та моделювання?
11. Назвіть загальні вимоги до емпіричних методів дослідження.
12. Які методи відносяться до емпіричних методів наукових досліджень?
13. Які з емпіричних методів дослідження планується використати у власних наукових дослідженнях?
14. Наведіть приклади застосування методів дослідження, які Ви використовуєте найчастіше при проведенні наукового дослідження.
15. У чому сутність синергетики як нової стратегії наукового пошуку?
16. Охарактеризуйте сутність системного підходу. Назвіть його основні методологічні принципи.

ТЕСТИ

1. Яка із вимоги до наукового методу характеризується відповідністю усіх компонентів методу цілі дослідження:

- 1) детермінованість;
- 2) результативність та надійність;
- 3) ефективність;
- 4) економічність;
- 5) заданість ціллю дослідження.

2. До якого рівня відносять такі методи наукового пізнання, як експеримент, аналіз-синтез, індукцію-дедукцію, моделювання:

- 1) емпіричний;
- 2) теоретико-експериментальний;
- 3) метатеоретичний.

3. Які з наведених методів дослідження належать до теоретичних:

- 1) ідеалізація;
- 2) конкретизація;
- 3) абстрагування;
- 4) моделювання.

4. Метод логічного висновку від загального до часткового, тобто спочатку досліджують стан об'єкта в цілому, а потім його складових – це:

- 1) індукція;
- 2) дедукція;
- 3) аналіз;
- 4) синтез.

5. Доповніть основні методи експертних оцінок:

- 1) метод комісії;
- 2) метод узагальнення;
- 3) .....
- 4) .....

6. Початковим етапом дослідження, який полягає у цілеспрямованому сприйнятті предметів і явищ дійсності для одержання безпосередніх даних про об'єкт пізнання, є:

- 1) анкетування;
- 2) спостереження;
- 3) аналіз;
- 4) порівняння.

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

7. Встановіть відповідність терміна та його визначення:

1.	Метод	a)	форма організації наукового знання та наукової діяльності, що містить основні принципи, відповідність структури і змісту дослідження
2.	Методика	b)	спосіб досягнення мети, сукупність прийомів і операцій теоретичного, практичного освоєння дійсності
3.	Методологія	c)	виконання певних дій працівниками над предметами праці з метою пізнання, перетворення або вдосконалення їх
4.	Процедури	d)	сукупність методів для проведення конкретного наукового дослідження

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
2. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
3. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385 с.
4. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В.Є. Юринець. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПІДПРИЄМНИЦТВІ, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень (2 год.)

План практичного заняття

1. Організація творчої діяльності науковця.
2. Структура наукового дослідження.
3. Формування вченого як особистості.
4. Бренд викладача-науковця.
5. Особливості розумової праці.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте особливості творчої діяльності науковця.
2. Дайте визначення поняття «наукова проблема» та охарактеризуйте передумови її вирішення.
3. Назвіть основні принципи раціональної організації наукової діяльності.
4. Охарактеризуйте основні правила, котрих необхідно дотримуватися в процесі дослідницької діяльності.
5. Назвіть та охарактеризуйте основні етапи наукового дослідження.
6. Дайте визначення понять «творчість» та «творчі здібності особистості».
7. Охарактеризуйте вплив вищої школи на розвиток творчих здібностей студента. Назвіть основні рівні творчої діяльності та охарактеризуйте їх зміст.
8. Назвіть основні завдання педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу.
9. Назвіть особливості розумової праці.

ТЕСТИ

1. Який із принципів наукового дослідження характеризується здатністю безпосередньо, швидко і гнучко застосовувати свої знання і свій досвід у вирішенні практичних завдань:

- 1) самостійності;
- 2) раціональності;
- 3) практичності;
- 4) динамічності;
- 5) креативності.

2. Доповніть основні принципи організації наукової діяльності:

- 1) творчий підхід;
- 2) наукове мислення;
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....

3. До комунікативних характеристик викладача вищої школи НЕ відносяться такі здібності:

- 1) сприймати і враховувати критику, перебудовувавши відповідно свою поведінку і діяльність;
- 2) психологічна вибірковість, здатність розуміти і відповідно реагувати на психологію людей;
- 3) здатність всесторонньо і об'єктивно сприймати людину-партнера по спілкуванню;
- 4) здатність викликати у нього довіру, співпереживання в спільній діяльності.

4. Творчість – це:

- 1) тип діяльності, який створює якісно нові матеріальні і духовні цінності;
- 2) знання, котрі відповідають вимогам новизни, достовірності та практичної цінності;
- 3) певна сфера діяльності об'єкта, на яку спрямована увага дослідника;
- 4) чуття до наявності проблеми там, де здається, що все вже вирішено.

5. Творчі здібності особистості являють собою категорію:

- 1) освітньої діяльності вищої школи;
- 2) наукової діяльності;
- 3) психології;
- 4) усі відповіді правильні.

6. В чому сутність конструювання як окремого завдання, яке виконується у процесі реалізації функцій педагогічної діяльності викладачем вищої школи:

- 1) формування і конкретизація цілей навчального курсу з урахуванням вимог, що представлені педагогічною діяльністю;
- 2) планування навчального курсу з урахуванням поставлених цілей;
- 3) підбір і розробка системи завдань, виходячи з поставлених цілей;
- 4) оцінка рівня розвитку групи, визначення її лідерів і неформальної структури;
- 5) застосування технічних засобів в процесі передачі інформації.

7. Встановіть відповідність терміна та його визначення:

1.	Теоретичні наукові дослідження	а)	дослідження спрямовані на розкриття нових властивостей, відношень і закономірностей реального світу
----	--------------------------------	----	---

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

		b)	сукупність всіх способів і результатів взаємодії людини з навколишньою його дійсністю
2.	Прикладні наукові дослідження	c)	пошук та аналіз шляхів, засобів і методів наукового пізнання з метою їх втілення
		d)	дослідження законів природи та суспільства

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
2. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
3. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Fetscherin M., Heinrich D. Consumer brand relationships research: A bibliometric citation meta-analysis. Journal of Business Research. 2015. Vol. 68. № 2. P. 380-390.

Тема 5. Особливості організації науково-дослідної роботи магістрів та аспірантів спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (2 год.)

План практичного заняття

1. Організація науково-дослідної роботи магістрів.
2. Основні вимоги щодо оформлення кваліфікаційної роботи магістра.
3. Організація науково-дослідної роботи аспірантів.
4. Основні вимоги щодо оформлення дисертаційної роботи.
5. Рецензування науково-дослідних робіт.
6. Академічна доброчесність та моральна відповідальність ученого.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення «кваліфікаційної роботи» та назвіть її мету й основні завдання.
2. Як основні структурні елементи містить кваліфікаційна робота?
3. Назвіть підходи щодо формулювання мети і завдання кваліфікаційної роботи.
4. Які етапи передбачені при виконанні кваліфікаційної роботи магістра?
5. Охарактеризуйте етапи і прийоми підготовки рукопису кваліфікаційної роботи.
6. З яких розділів складається кваліфікаційна робота?
7. Назвіть основні види апробації і впровадження результатів наукового дослідження у практику.
8. Визначте процедуру захисту кваліфікаційної роботи.
9. Охарактеризуйте зміст і структуру дисертаційної роботи.
10. Наведіть основні вимоги до загальної характеристики роботи у вступі дисертації.
11. Які основні вимоги оформлення дисертаційної роботи?
12. Яким вимогам повинні відповідати висновки до розділів теоретичної частини та розділів експериментальної частини?
13. Як формується список літературних джерел дисертаційної роботи?
14. Які результати наукового дослідження можуть бути винесені в Додатки?
15. Що таке академічна доброчесність?
16. Якими основними нормативно-правовими документами регулюється академічна доброчесність в Україні?

ТЕСТИ

1. Кваліфікаційна робота – це:

- 1) освітній рівень, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньої програми;
- 2) самостійна науково-дослідницька робота, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної та варіативної складових;
- 3) форма контролю, яка використовується для демонстрації рівня своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання;
- 4) всі відповіді правильні.

2. Тематика кваліфікаційних робіт:

- 1) відповідає науковим інтересам авторів;
- 2) щорічно поновлюється та переглядається кафедрою;
- 3) затверджена програмами Міністерства освіти і науки України;
- 4) відповідає базам практики студентів;
- 5) усі відповіді правильні.

3. Сукупність установлених та визнаних науковою спільнотою норм поведінки, правил, моралі наукових працівників, зайнятих у сфері науково-технологічної та науково-педагогічної діяльності, – це:

- 1) наукова етика;
- 2) академічна доброчесність;
- 3) науковий результат;
- 4) управлінська діяльність.

4. Доповніть процес виконання кваліфікаційної роботи магістра:

- 1) вибір теми роботи та погодження з науковим керівником графіка виконання;
- 2) з'ясування об'єкта, предмета і методів дослідження;
- 3) пошук і аналіз інформаційних, наукових та навчально-методичних джерел за темою роботи;
- 4) .....
- 5) .....
- 6) оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи згідно з методичними рекомендаціями.

5. Оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів, – це:

- 1) фальсифікація;
- 2) списування;
- 3) обман;

4) самоплагіат.

6. Студенти, що не захистили магістерської роботи:

- 1) не мають права на повторний захист;
- 2) мають право на її захист протягом наступних трьох років;
- 3) мають право на її захист протягом наступного року.

7. Встановіть відповідність терміна та його визначення:

1.	Перший розділ кваліфікаційної роботи	a)	Описується сучасний стан досліджуваного об'єкта, наводяться методи вирішення завдань і їхні порівняльні оцінки, здійснюється аналіз і критична оцінка практики управлінської діяльності стосовно визначеного об'єкта дослідження, його стану та перспектив розвитку, розробляється загальна методика дослідження
2.	Другий розділ кваліфікаційної роботи	b)	Розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку та діяльності досліджуваного об'єкта
3.	Третій розділ кваліфікаційної роботи	c)	Розкриваються основні наукові результати
4.	Вступ	d)	Розкриваються основні теоретичні і методологічні положення, проблеми, що існують у практиці, дискусійні та невирішені аспекти теми, нормативно-правове забезпечення у певній сфері діяльності, огляд літератури, зарубіжний досвід розв'язання проблеми
5.	Висновки	e)	Розкривається суть і стан дослідженості наукової проблеми, її значущість

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність денної та заочної форм навчання / С.І. Урба, А.Ф. Гукалюк, З.М. Залого, Б.І. Косович, Т.В. Лукашенко, О.Є. Сухай, О.Ю. Червона. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 40 с.
3. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

Тема 6. Результати наукових досліджень, їх види та особливості викладу (2 год.)

План практичного заняття

1. Види викладу науково-дослідної продукції.
2. Зміст та особливості оформлення наукової статті.
3. Тези наукової доповіді (повідомлення).
4. Оформлення наукових результатів за виконаною темою у вигляді наукового звіту за встановленими державними стандартами.
5. Реферативний виклад матеріалу.

Контрольні запитання

1. Що таке наукова публікація? Які найбільш поширені форми публікації результатів наукових досліджень?
2. Назвіть види наукових публікацій.
3. Які функції виконують наукові публікації?
4. Дайте характеристику науковій статті, як одному з основних видів публікацій.
5. Назвіть основні структурні елементи наукової статті.
6. Що таке тези наукової доповіді? Яких правил доцільно дотримуватися при підготовці тез наукової доповіді?
7. Які методи використовуються при підготовці доповіді?
8. Які основні вимоги висуваються до оформлення наукового звіту і яким документом вони регламентуються?
9. У чому полягають особливості і відмінності монографії від інших видів літературних публікацій?
10. Визначте відмінності між статтею, тезами та рефератом.
11. Які публікації засвідчують апробацію результатів наукового дослідження?

ТЕСТИ

- 1. Під час оформлення презентації до доповіді необхідно уникати:**
  - 1) чергування текстових, табличних слайдів та слайдів з рисунками;
  - 2) кольорових схем «темний на світлому фоні»;
  - 3) горизонтального розміщення інформації;
  - 4) виразних текстур.
- 2. До основних елементів наукової статті НЕ відносять:**
  - 1) перелік скорочень;
  - 2) список використаних джерел;

- 3) перспективи подальших досліджень;
- 4) перелік авторів.

3. Дискусія є головним елементом:

- 1) колективного обговорення;
- 2) конференції;
- 3) наукового семінару;
- 4) конгресу.

4. Доповніть головні функції наукових публікацій:

- 1) оприлюднення результатів наукової роботи;
- 2) сприяння встановленню пріоритету автора;
- 3) .....
- 4) .....
- 5) підтвердження факту апробації;
- 6) відображення основного змісту, наукового рівня та новизни дослідження.

5. Під час підготовки літературного огляду, зокрема, групування наявних підходів, традиційно використовується принцип:

- 1) від загального до часткового;
- 2) від часткового до загального;
- 3) усереднення;
- 4) генералізації.

6. Документ, в якому викладаються певні питання, подаються висновки, пропозиції та який призначений для публічного обговорення – це:

- 1) доповідь;
- 2) науковий звіт;
- 3) наукова стаття;
- 4) монографія.

7. Встановіть відповідність терміна та його визначення:

6.	Монографія	a)	стислий виклад у письмовій формі суті певного наукової проблеми або питання.
7.	Наукова стаття	b)	звіт у письмовій формі про підсумок науково-дослідної роботи, яка відбувалася за наперед затвердженим планом виконання держбюджетної теми.
8.	Доповідь	c)	вичерпним висвітленням результатів наукового дослідження, оформленого у вигляді книги.
9.	Реферат	d)	письмовий виклад розгорнутої усної форми виступу на конференції, симпозіумі, семінарі чи на іншому науковому форумі.

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

10	Науковий звіт	е)	основний вид оперативного висвітлення інформації про нові дослідження з конкретної тематики.
----	---------------	----	--

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
2. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
3. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
4. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Тема 7. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності (2 год.)

План практичного заняття

1. Форми представлення результатів досліджень.
2. Характеристика окремих форм презентації результатів наукового дослідження.
3. Профіль науковця як інструмент презентації результатів наукового дослідження.
4. Цифрові технології та програмні продукти презентації результатів наукового дослідження.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні форми представлення результатів наукових досліджень.
2. Які форми презентаційних робіт Вам відомі?
3. В чому полягають особливості підготовки усного виступу з використанням презентацій Microsoft Powerpoint?
4. Яке призначення електронного профілю науковця?
5. Які реєстрові системи дослідників Вам відомі?
6. Охарактеризуйте цифрові технології, які використовуються для презентації результатів наукового дослідження.

ТЕСТИ

- 1. До форм подання результатів наукових досліджень НЕ відносять:**
  - 1) презентаційну роботу;
  - 2) науково-дослідну роботу;
  - 3) кваліфікаційну роботу;
  - 4) експериментальне впровадження.
- 2. При підготовці усного виступу з використанням презентацій Microsoft Powerpoint НЕ рекомендовано:**
  - 1) змішування різних типів шрифтів;
  - 2) кольорові схеми «світлий текст на темному фоні» та «темний текст на білому фоні»;
  - 3) горизонтальне розташування інформації;
  - 4) чергування таблиць, схем, текстових слайдів.
- 3. Під час оформлення презентації до доповіді рекомендують:**
  - 1) використовувати різноманітні та яскраві кольори;
  - 2) встановлювати автоматичний перехід між слайдами;

- 3) поєднувати різні шрифти;
- 4) використовувати чіткі та виразні заголовки.

4. Під час демонстрації слайдів доцільно:

- 1) супроводжувати слайди переказом інформації, що на них розміщена;
- 2) коментувати слайди одночасно з їх появою;
- 3) якомога менше рухатися;
- 4) давати слухачам можливість самостійно ознайомитись з інформацією на слайдах.

5. До основних якостей, що відповідають статусу науковця відносяться:

- 1) ініціативність;
- 2) організованість;
- 3) високий рівень професійних знань;
- 4) допитливість.

6. Доповніть форми апробації результатів наукового дослідження:

- 1) конгрес;
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) експериментальне впровадження.

Рекомендована література

1. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
2. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної магістерської) роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність денної та заочної форм навчання / С.І. Урба, А.Ф. Гукалюк, З.М. Залога, Б.І. Косович, Т.В. Лукашенко, О.Є. Сухай, О.Ю. Червона. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 40 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Тема 8. Оцінка та фінансування результатів наукової діяльності (2 год.)

План практичного заняття

1. Зв'язок наукової діяльності з наукометричними показниками. Міжнародні наукометричні бази даних – Scopus, Web of Science, Index Copernicus тощо.
2. Єдиний міжнародний реєстр науковців – Індекс Гірша (Hindex), ORCID (Open Researcher and Contributor ID).
3. Система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт (ResearcherID).
4. Особливості фінансування наукової діяльності в Україні та закордоном.
5. Грантові програми та фонди – як механізм цільового фінансування конкретного напрямку наукових досліджень.
6. Програми академічної мобільності та їх фінансування.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення наукометричної бази даних.
2. Назвіть найбільш авторитетні міжнародні бази даних.
3. Охарактеризуйте найбільші реферативні та аналітичні бази наукових публікацій Scopus і Web of Science.
4. Який алгоритм створення наукового профілю у Google Академії?
5. Що таке ідентифікатор автора (ID)?
6. Охарактеризуйте спеціалізовану пошукову систему Google Академія (Google Scholar).
7. Як створюється науковий профілю у Google Академії?
8. Яке призначення облікового запису ORCID?
9. У чому сутність та особливості системи реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт (ResearcherID).
10. Охарактеризуйте особливості фінансування наукової діяльності в Україні та закордоном.
11. Назвіть грантові програми та фонди, які спрямовані на фінансування конкретного напрямку наукових досліджень.
12. Що таке академічна мобільність? Які програми міжнародної академічної мобільності Вам відомі?

ТЕСТИ

1. Реферативна база Scopus – це:

- 1) універсальний сайт, через який можна вийти на інші ресурси Інтернету;
- 2) сайт для перевірки унікальності тексту наукового дослідження;

- 3) бібліографічна і реферативна база даних, інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях;
- 4) офіційний сайт для пошуку статті за номером ідентифікатора;
- 5) інформаційний сайт, що містить енциклопедії та словники.

2. До найавторитетніших наукометричних баз даних належать:

- 1) Google Scholar;
- 2) Web of Science (WoS);
- 3) Index Copernicus;
- 4) SCOPUS;
- 5) правильна відповідь 2, 4.

3. Індекс, який використовують для систематизації різноманітної друкованої продукції із занесенням її у відповідні картотеки – це:

- 1) індекс універсального десятичного класифікатора;
- 2) індекс цін;
- 3) індекс цитованості;
- 4) індекс Хірша.

4. Безкоштовним науковим інструментом пошуку й, водночас, відкритою наукометричною базою даних є:

- 1) Google Scholar;
- 2) SCOPUS;
- 3) Web of Science (WoS);
- 4) Index Copernicus.

5. Web of Science – це:

- 1) пошукова платформа компанії Thomson Reuters, яка об'єднує реферативні бази даних публікацій у наукових журналах і патентів;
- 2) найбільша в світі реферативна і аналітична база наукових публікацій і цитувань видавничої компанії Elsevier;
- 3) аналітичний портал, що надає наукометричні показники по журналах і країнах
- 4) вільно доступна пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін.

6. Участь у програмах міжнародної академічної мобільності – це:

- 1) можливість навчатися або проходити стажування на базі іноземного ЗВО або підприємства;
- 2) можливість проходити практику на базі іноземного ЗВО;
- 3) можливість отримати диплом міжнародного зразка.

7. Встановіть відповідність терміна та його визначення:

1.	Ідентифікатор автора (ID)	a)	безкоштовна спеціалізована пошукова система, яка забезпечує повнотекстовий пошук наукових публікацій всіх форматів і дисциплін.
2.	Google Академія (Google Scholar)	b)	унікальний ідентифікатор, який використовується для того, щоб розрізняти дослідників, які мають однакові або подібні імена та допомагати пов'язати всі публікації та дослідження з профілем у базах даних або в Інтернеті.
3.	Web of Science Researcher ID	c)	міжнародний відкритий реєстр унікальних ідентифікаторів дослідників, створений для прозорого способу представлення науково-дослідної діяльності та вільного доступу до цих ідентифікаторів.
4.	ORCID	d)	унікальний ідентифікатор дослідників на платформі Publons.

Відповіді: _____

Рекомендована література

1. Академічна мобільність. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichnamobilnis>
2. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібн. / Н.М. Краус; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава: Оріяна, 2012. 180 с.
3. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі. URL: <http://edclub.com.ua/analityka/finansuvannya-naukovyh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.
4. ORCID. URL: <http://www.orcid.org>.
5. Science Direct URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
6. Scopus for authors. URL: <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>. Web of Science.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

1. Пізнання та характеристика його видів.
2. Сутність поняття «наука», її мета та основні завдання.
3. Економічна наука як динамічна система.
4. Наукове дослідження як основна форма наукової діяльності.
5. Етапи наукового дослідження.
6. Тема дослідження. Постановка проблеми дослідження. Формулювання мети і завдань дослідження.
7. Очікувані результати дослідження, їх наукова новизна та практична значущість.
8. Сутність та класифікація методів наукового дослідження.
9. Теоретичні методи наукового дослідження.
10. Емпіричні методи наукового дослідження.
11. Системний підхід у науковому пізнанні.
12. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку.
13. Організація творчої діяльності науковця.
14. Структура наукового дослідження.
15. Формування вченого як особистості. Бренд викладача-науковця.
16. Особливості розумової праці.
17. Організація науково-дослідної роботи магістрів та вимоги щодо оформлення магістерських робіт.
18. Організація науково-дослідної роботи аспірантів, основні вимоги щодо оформлення дисертаційних робіт.
19. Рецензування науково-дослідних робіт.
20. Академічна доброчесність та моральна відповідальність ученого. Види викладу науково-дослідної продукції.
21. Зміст та особливості оформлення наукової статті.
22. Тези наукової доповіді (повідомлення).
23. Оформлення наукових результатів за виконаною темою у вигляді наукового звіту за встановленими державними стандартами.
24. Реферативний виклад матеріалу.
25. Форми представлення результатів досліджень
26. Характеристика окремих форм презентації результатів наукового дослідження.
27. Профіль науковця як інструмент презентації результатів наукового дослідження.
28. Цифрові технології та програмні продукти презентації результатів наукового дослідження.

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

- 29.Зв'язок наукової діяльності з наукометричними показниками. Міжнародні наукометричні бази даних – Scopus, Web of Science, Index Copernicus тощо.
- 30.Єдиний міжнародний реєстр науковців – Індекс Гірша (Hindex), ORCID (Open Researcher and Contributor ID).
- 31.Система реєстрації та ідентифікації авторів наукових робіт (ResearcherID).
- 32.Особливості фінансування наукової діяльності в Україні та закордоном.
- 33.Грантові програми та фонди – як механізм цільового фінансування конкретного напрямку наукових досліджень.
- 34.Програми академічної мобільності та їх фінансування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література:

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: АБУ, 2002. 480с.
3. Демківський А.В., Безус П.І. Основи методології наукових досліджень: навч. посібн. К.: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
4. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
5. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної магістерської роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність денної та заочної форм навчання / С.І. Урба, А.Ф. Гукалюк, З.М. Залога, Б.І. Косович, Т.В. Лукашенко, О.Є. Сухай, О.Ю. Червона. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021. 40 с.
6. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / А.П. Ладанюк, Л.О. Власенко, В.Д. Кишенько; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
8. Шишкіна Є.К., Носирев О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Х.: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.
9. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Додаткова література:

10. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. К.: Міленіум, 2005. 186 с.
11. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків: Право, 2019. 368 с.
12. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.

Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

---

13. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
14. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385 с.
15. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.

Інтернет-ресурси:

16. Предмет методології науки. URL: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.
17. Elsevier. URL: <http://www.elsevier.com>.
18. Science Direct. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
19. ORCID. URL: <http://www.orcid.org>.
20. Scopus for authors. URL: <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>.
20. Web of Science. URL: <https://www.webofknowledge.com>.
22. Законодавство України. URL: <https://rada.gov.ua/>.
23. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі. URL: <http://edclub.com.ua/analytika/finansuvannya-naukovykh-doslidzhenv-ukrayini-ta-sviti>.
24. Наука в університетах. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>.
25. Академічна мобільність. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichnamobilnis>

